

TEREKIN ALUEEN KANSOJEN EDUSTAJAKOKOUS¹¹¹

marraskuun 17 pnä 1920

1. ALUSTUS TEREKIN ALUEEN NEUVOSTOAUTONOMIASTA

Toverit! Tämä edustajakokous on kutsuttu koolle sitä varten, jotta voitaisiin saattaa tiedoksi Neuvostohallituksen tahto Terekin kansojen elämän järjestämisestä ja näiden kansojen suhteesta kasakoihin.

Ensimmäisenä kysymyksenä on suhde kasakoihin.

Elämä on osoittanut, että kasakoiden ja vuoristolaisten yhteinen elämä yhteisen hallinnollisen yksikön puitteissa on johtanut loppumattomiin eripuraisuuksiin.

Elämä on osoittanut, että keskinäisten loukkausten ja verenvuodatuksen välttämiseksi on kasakoiden joukot eroitettava vuoristolaisten joukoista.

Elämä on osoittanut, että rajankäynti on eduksi kummallekin puolelle.

Tämän perusteella hallitus on päättänyt erottaa suurimman osan kasakkaväestöstä erikoiseksi lääniksi, ja suurimman osan vuoristolaisista autonomiseksi Vuoristolaisten Neuvostotasavallaksi siten, että niiden välisenä rajana on Terek-joki.

Neuvostovalta on pyrkinyt siihen, ettei kasakkaväen etuja loukattaisi. Se ei ole aikunut, toverit kasakat, ottaa teiltä pois maata. Sillä on ollut vain yksi pyrkimys — vapauttaa teidät tsaarin kenraalien ja pohattojen ikeestä. Sellaista politiikkaa se on toteuttanut vallankumouksen alusta lähtien.

Mutta kasakat ovat käyttäytyneet enemmän kuin epäilyttävästi. He ovat vilkuilleet alituisesti metsään eivätkä ole luottaneet Neuvostovaltaan. Milloin he lyötyytyivät Bitsherahovin mukaan, milloin taas seurustelivat Denikinin ja Wrangelin kanssa.

Ja viime aikoina, jolloin Puolan kanssa ei ollut vielä rauhaa ja Wrangel hyökkäsi Donetsin kaivosalueelle, tuona hetkenä osa Terekin kasakkaväestä nousi valapattoisesti, muuten ei voi sanoa, kapinaan meidän sotajoukkojamme vastaan selustassa.

Tarkoitin äskettäistä kapinaa Sunzhan radalla, minkä tarkoituksena oli Bakun eristäminen Moskovasta.

Tilapäisesti kasakat siinä onnistuivat.

Vuoristolaiset osoittautuivat tuona hetkenä, kasakoiden häpeäksi, luotettavammiksi Venäjän kansalaisiksi.

Neuvostovalta oli kauan kärsivällinen, mutta kaikella kärsivällisyydelläänkin on rajansa. Ja niinpä sen vuoksi, että eräät kasakkaryhmät osoittautuivat valapattoisiksi, niitä vastaan piti ryhtyä ankariin toimenpiteisiin, täytyi karkoittaa syyllistyneet kasakkakylät ja asuttaa niihin tshetshenejä.

Vuoristolaiset ovat käsittäneet tämän niin, että nyt voidaan Terekin kasakoita loukata rankaisematta, heitä voidaan ryöväätä, riistää heiltä karjaa ja häväistä naisia.

Sanon, että jos vuoristolaiset ajattelevat siten, niin he ovat erehtyneet pahasti. Vuoristolaisten on

tiedettävä, että Neuvostovalta suojelee Venäjän kansalaisia yhtäläisesti, kansallisuuteen katsomatta, riippumatta siitä, ovatko he kasakoita vai vuoristolaisia. On muistettava, että elleivät vuoristolaiset lopeta omavaltaisuuksia, niin Neuvostovalta rankaisee heitä vallankumouksellisen vallan koko ankaruudella.

Tästä lähtien kasakoiden kohtalo, sekä niiden, jotka tulevat kuulumaan erikoiseen läänin, että myöskin niiden, jotka jäävät Vuoristolaisten Autonomisen Tasavallan puitteisiin, riippuu täydellisesti heidän omasta käyttäytymisestään. Minun on sanottava, että elleivät kasakat luovu valapattoisista hyökkäilyistä työläisten ja talonpoikain Venäjää vastaan, niin hallituksen on jälleen turvaannuttava pakkotoimenpiteisiin.

Mutta jos kasakat tulevat tästä lähtien käyttäytymään rehellisten Venäjän kansalaisten tavoin, niin sanon tässä koko edustajakokouksen edessä, että ei yksikään hius tule putoamaan kasakan päästä.

Toisena kysymyksenä on suhde Terekin alueen vuoristolaisiin.

Toverit vuoristolaiset! Se vanha kausi Venäjän historiassa, jolloin tsaari ja tsaarin kenraalit polkivat teidän oikeuksianne ja hävittivät teidän vapautuksianne, — tuo sorron ja orjuuden kausi on vierähtänyt iäisyyteen. Nyt, kun valta Venäjällä on siirtynyt työläisille ja talonpojille, Venäjällä ei saa enää olla sorrettuja.

Antaessaan teille autonomian Venäjä palauttaa siten teille ne vapaudet, jotka verenimijä-tsaarit ja tsaarin sortajakenraalit olivat teiltä ryöstäneet. Se merkitsee, että teidän sisäinen elämänne on järjestet-

tävä teidän elinolojenne, tapojenne ja tottumustenne perustalle, tietenkin Venäjän yleisen Perustuslain puitteissa.

Joka kansalla, tshetsheneillä, ingusheilla, osetiineilla, kabardiineilla, balkareilla, karatshaijeilla, sekä myöskin vuoristolaisten autonomiselle alueelle jääneillä kasakoilla tulee olla oma kansallinen Neuvostonsa, joka hoitaa vastaavien kansojen asioita näiden elämäntapojen ja erikoisuuksien mukaisesti. Minä en edes puhukaan muualtatuilleista, jotka ovat olleet ja ovat edelleenkin Neuvosto-Venäjän uskollisia poikia ja joita Neuvostovalta tulee aina lujasti puolustamaan.

Jos tulee todistetuksi, että shariaatti on tarpeen, niin jääköön shariaatti. Neuvostovalta ei aio julistaa sotaa shariaatille.

Jos tulee todistetuksi, että Erikoiskomitean ja Erikoisosaston elimet eivät osaa soveltautua väestön elämäntapoihin ja erikoisuuksiin, niin on selvää, että tälläkin alalla on tehtävä vastaavia muutoksia.

Kansallisten Neuvostojen johdossa on oltava Vuoristolaisten Tasavallan Kansankomissaarien Neuvoston, jonka valitsee tämän Tasavallan Neuvostojen edustajakokous ja joka on välittömässä yhteydessä Moskovan kanssa.

Merkitseekö tämä sitä, että täten vuoristolaiset eroitetaan Venäjästä, että Venäjä hylkää heidät, että Punainen Armeija viedään pois Venäjälle, kuten vuoristolaiset huolestuneina kyselevät? Ei, ei merkitse. Venäjä käsittää, että omiin hoiviinsa jätetyt Terekin pikku kansallisuudet eivät kykene puolustamaan vapauttaan maailman rosvoja ja näiden asiamiehiä —

vuoristolaisia tilanherroja vastaan, jotka ovat paenneet Gruusiaan ja punovat siellä juonia työtätekeviä vuoristolaisia vastaan. Autonomia ei merkitse eroamista, vaan itsehallinnollisten vuoristolaiskansojen liittoa Venäjän kansojen kanssa. Tämä liitto on vuoristolaisten neuvostoautonomian perusta.

Toverit! Ennen oli asia tavallisesti siten, että hallitukset suostuivat määrättyihin reformeihin ja myönnytyksiin kansojen hyväksi vain vaikeina hetkinä, jolloin nuo hallitukset olivat heikentyneitä ja tarvitsivat kansojensa kannatusta. Niin menettelivät aina tsaarin hallitukset ja yleensä porvarilliset hallitukset. Eroitukseksi niistä Neuvostohallitus toimii toisin. Neuvostohallitus ei anna teille autonomiaa vaikeana hetkenä, vaan taistelutantereilla saatujen suurien voittojen hetkellä, imperialismin viimeisestä tukikohdasta Krimillä saadun täydellisen voiton hetkellä.

Elämä osoittaa, että se, minkä hallitukset antavat kriittisenä hetkenä, ei ole kestävää eikä lujaa, sillä se voidaan ottaa aina takaisin, kun kriittinen hetki on mennyt ohi. Reformit ja vapaudet voivat olla kestäviä vain siinä tapauksessa, kun niitä ei anneta tilapäisen, hetkellisen välttämättömyyden pakon painostuksesta, vaan silloin, kun ollaan täysin tietoisia reformin hyödyllisyydestä ja kun hallituksen voima ja mahti ovat kukoistuksessaan. Juuri siten tekeekin nyt Neuvostohallitus palauttaessaan teille vapautenne.

Menetellessään näin Neuvostovalta tahtoo sanoa, että se luottaa täydellisesti teihin, toverit vuoristolaiset, että se luottaa teidän itsehallintokykyynne.

Toivomme, että te kykenette osoittamaan olevanne työläisten ja talonpoikain Venäjän luottamuksen arvoisia.

Eläköön Terekin alueen kansojen liitto Venäjän kansojen kanssa!

2. LOPPULAUSUNTO

Toverit! Olen saanut eräitä autonomiia koskevia kirjeellisiä kysymyksiä. Vastaan niihin.

Ensimmäinen kysymys koskee Vuoristolaisten Neuvostotasavallan alueellisia rajoja. Tasavallan rajoina yleensä ovat: pohjoisessa Terek ja muilla suunnilla Terekin alueen kansojen: tshetshenien, ingushien, kabardiinien, osetiinien, balkarien, karatshaijien, lukien niihin muualtatulleiden ja kasakkaväen kylät Terekin tällä puolen, maiden rajat. Sellainen on Vuoristolaisten Autonomisen Tasavallan alue. Mitä tulee rajojen tarkkoihin ääriviivoihin, niin ne tulee määrittelemään Vuoristolaisten Tasavallan ja viereisten läänien edustajain komissio.

Toinen kysymys: missä tulee olemaan Vuoristolaisten Autonomisen Tasavallan keskus ja tulevatko Groznyn ja Vladikavkazin kaupungit kuulumaan tasavaltaan? Tulevat tietysti. Tasavallan pääkaupungiksi voidaan nimittää mikä kaupunki hyvänsä. Minä itse olen sitä mieltä, että sellaisena keskuksena pitäisi olla Vladikavkazin, joka on yhteydessä Terekin alueen kaikkien kansallisuuksien kanssa.

Kolmas kysymys — kysymys itse autonomian puitteista. Minulta kysytään: minkä tyyppinen autonomia Vuoristolaisten Tasavallalle annetaan?

Autonomia voi olla erilainen: hallinnollinen, kuten karjalaisilla, tsheremisseillä, tshuvasheilla ja Volganvarren saksalaisilla, valtiollinen, kuten bashkiireilla, kirgiiseillä ja Volganvarren tataareilla. Vuoristolaisten Tasavallan autonomia on valtiollista ja tietenkin neuvostoautonomiiaa. Se on samantyyppistä autonomiiaa kuin Bashkiiriassa, Kirgiisiassa ja Tatariassa. Tämä merkitsee, että Vuoristolaisten Neuvostotasavallan johdossa tulee olemaan Neuvostojen Toimeenpaneva keskuskomitea, joka valitaan Neuvostojen edustajakokouksessa. Toimeenpaneva keskuskomitea asettaa Kansankomissaarien Neuvoston, joka on välittömässä yhteydessä Moskovan kanssa. Tasavaltaa tullaan rahoittamaan Federatiivisen Tasavallan yleisistä varoista. Kansankomissariaatit, jotka hoitavat talous- ja sotilaallisia asioita, tulevat olemaan välittömässä yhteydessä keskuksen vastaavien komissariaattien kanssa. Muut komissariaatit: oikeusasiain, maanviljelysasiain, sisäasiain, valistusasiain y.m. tulevat olemaan Vuoristolaisten Neuvostotasavallan Toimeenpanevan keskuskomitean alaisia, joka on yhteydessä Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean kanssa. Ulkomaankauppa ja ulkoasiat tulevat olemaan kokonaan keskusvallan hoidossa.

Sitten seuraa kysymys autonomian käytännössä toteuttamisen ajasta. Seikkaperäisten sääntöjen eli, oppineesti sanoen, tasavallan „konstitution“ laatimiseksi on välttämätöntä valita edustajat — yksi edustaja joka kansasta, — jotka voisivat yhdessä hallituksen edustajain kanssa Moskovassa laatia Vuoristolaisten Autonomisen Tasavallan perustuslain.

Olisi hyvä, jos te jo tässä edustajakokouksessa valitsisitte tätä varten yhden edustajan tshetsheneistä, ingusheista, osetiineista, kabardiineista, balkareista, karatshaijeista ja niistä kasakkakylistä, jotka tulevat kuulumaan Vuoristolaisten Autonomiseen Tasavaltaan, yhteensä seitsemän edustajaa.

Minulta kysytään kansallisten Neuvostojen vaali-järjestyksestä. Vaalit täytyy suorittaa perustuslain säätämässä järjestyksessä, s.o. vaalioikeus Neuvostojen vaaleissa myönnetään vain työtätekeville. Neuvostojen täytyy olla työtätekevien Neuvostoja.

Meillä Venäjällä ollaan sitä mieltä, että ken ei työtä tee, hänen ei syömänkään pidä. Teidän tulee sanoa, että ken ei työtä tee, hänen ei valitsemankaan pidä. Se on neuvostoautonomian perusta. Siinä on ero porvarillisen ja neuvostoautonomian välillä.

Seuraava kysymys koskee armeijaa.

Armeijan pitää olla ehdottomasti yhteinen, sillä omalla pienellä armeijallaan Vuoristolaisten Tasavalta ei voi suojata vapauttaan, ei voi asettaa mitään Ententen tukemia sotajoukkoja vastaan.

Lopettaessani puheeni haluaisin korostaa tärkeintä, minkä autonomia voi teille, vuoristolaisille, antaa.

Suurin paha, joka on painanut vuoristolaisia koko heidän elämänsä ajan, on heidän takapajuisuutensa ja sivistymättömyytensä. Vain tämän pahan poisjuuriminen, vain joukkojen laaja valistaminen voi pelastaa vuoristolaiset sukupuuttoon häviämiseltä ja liittää heidät korkeamman kulttuurin piiriin. Juuri sen vuoksi vuoristolaisten on omassa autonomisessa tasavallassaan aloitettava ennen kaikkea koulujen sekä kulttuuri- ja valistuslaitosten järjestämistyö.

Autonomian koko tarkoitus on siinä, että se nostaisi vuoristolaiset mukaan oman maansa hallintaan. Teillä on täällä liian vähän paikallisia ihmisiä, jotka osaatvat hallita omaa kansaansa. Juuri siksi Elintarvikekomitean, Erikoiskomitean, Erikoisosaston ja kansantalouden virastoissa työskentelee venäläisiä, jotka eivät tunne teidän elämäntapojanne ja kieltänne. On välttämätöntä, että teidän väkenne saataisiin mukaan maan hallinnon kaikille aloille. Autonomia, josta täällä puhutaan, merkitsee sitä, että kaikissa hallintoelimissä olisi teidän väkeänne, joka tuntee kielenne ja elämäntapanne.

Sellainen on autonomian tarkoitus.

Autonomian on opetettava teidät kävelemään omilla jaloillanne,— sellainen on autonomian päämäärä.

Autonomian tulokset eivät tule näkyviin heti: ei voida yhdessä päivässä kasvattaa paikallisesta väestä maan hallinnon kokeneita työntekijöitä. Mutta ei mene kahta kolmea vuotta, kun te tulette mukaan maanne hallitsemiseen ja nostatte omasta keskuudestanne opettajia, talousmiehiä, maatalouden erikoistuntijoita, elintarvike-, sotilas- ja oikeusalan työntekijöitä sekä yleensä puolue- ja neuvostotyöntekijöitä. Ja silloin näette, että olette oppineet hallitsemaan itse.

Eläköön vuoristolaisten autonomia, joka opettaa teidät hallitsemaan maatanne ja auttaa teitä tulemaan yhtä tietoisiksi kuin ovat Venäjän työläiset ja talonpojat, jotka ovat oppineet ei vain hallitsemaan maataan, vaan myöskin voittamaan verivihollisensa!